

המערבון

מורן קרן רייס

היסטוריה

המילה "מערבון" (), (western), (מערב) (west).
המושג נולד עקב התיישבות הגדולה במערב ארה"ב בין השנים
1865-1900.

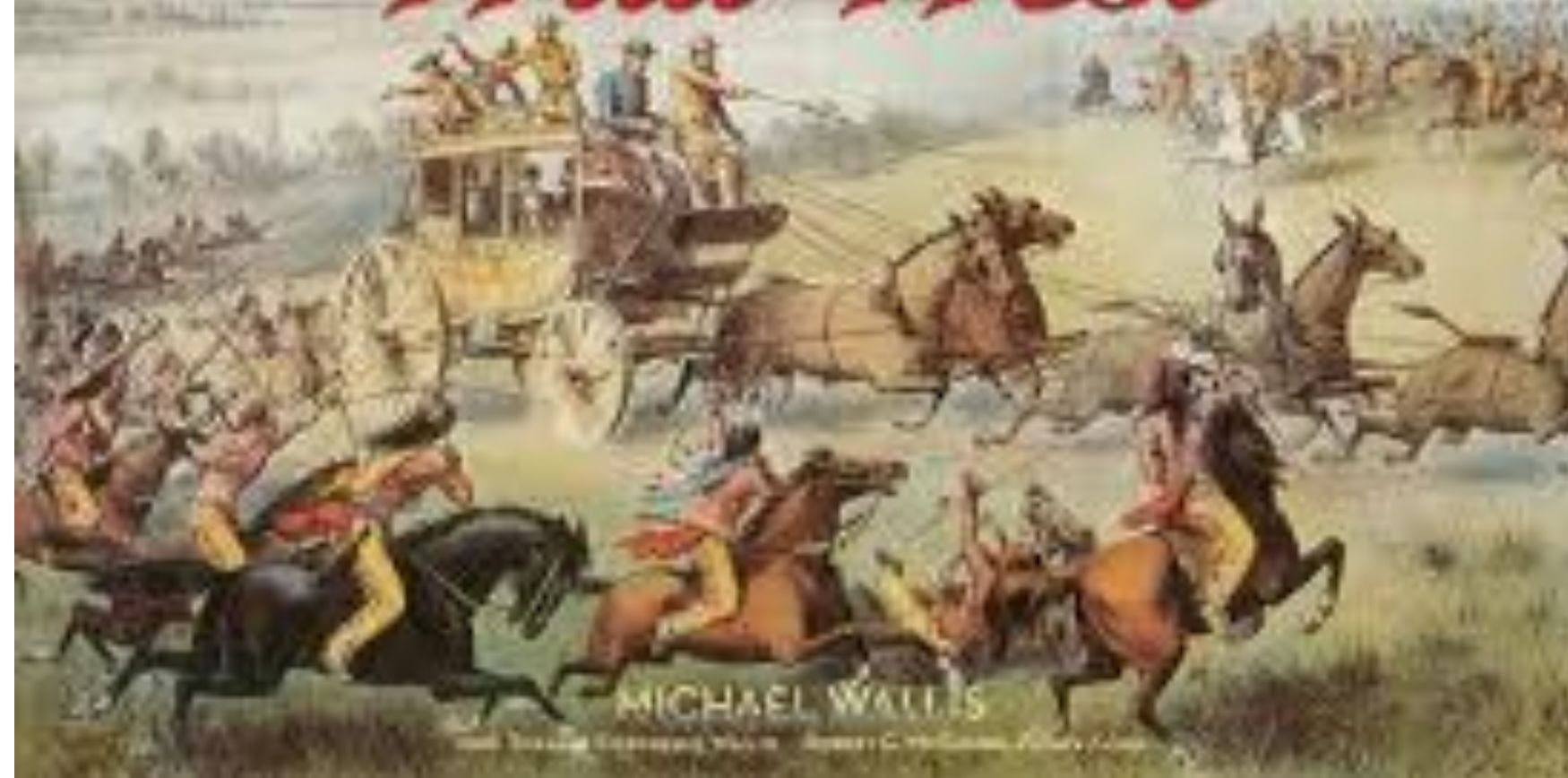
בעקבות מלחמת האזרחים ופינוי שבטים אינדיאנים לשמורות,
נוצר צורך ליישב במהירות את האדמות הפנויות ולקבוע עובדות
בשטח. הממשל המרכזי האמריקאי רצה לעודד התיישבות
במדינות דרום מערב ארה"ב על מנת להשליט את השלטון
המרכזי וצורת החקלאות והתעשייה שהיו נהוגים במדינות
הצפון. הממשל חילק לכל אדם מעל גיל 21 אדמה חינם. בניית
הרכבת מחוף לחוף, גרמה להאצת התהליך בשל מהירות
האספקה ויכולת להגיע כמעט לכל מקום בזמן קצר.

היסטוריה

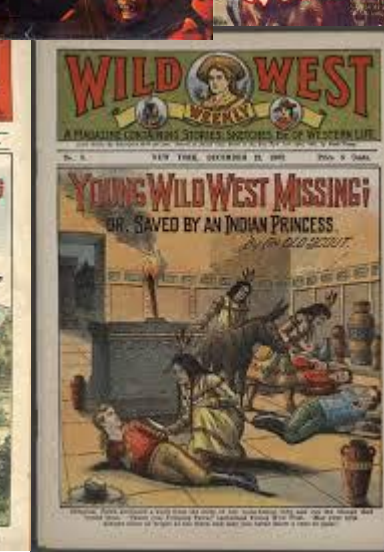
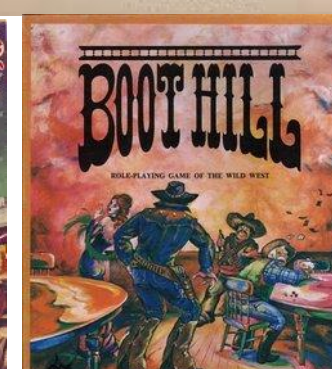
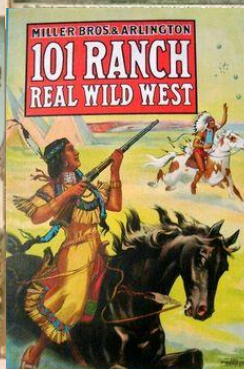
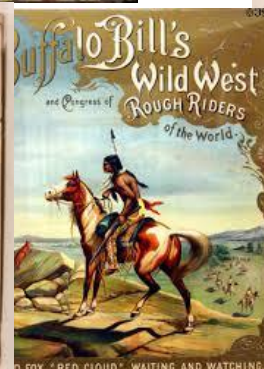
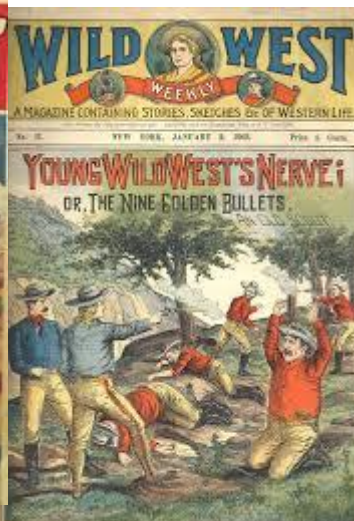
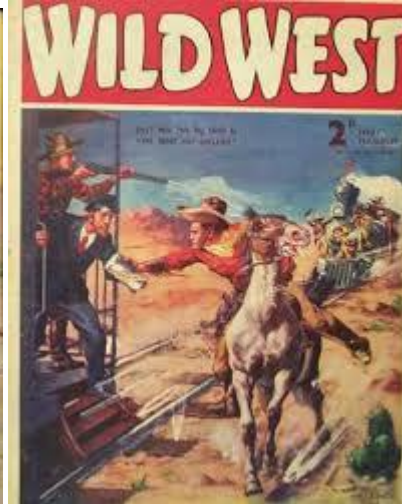
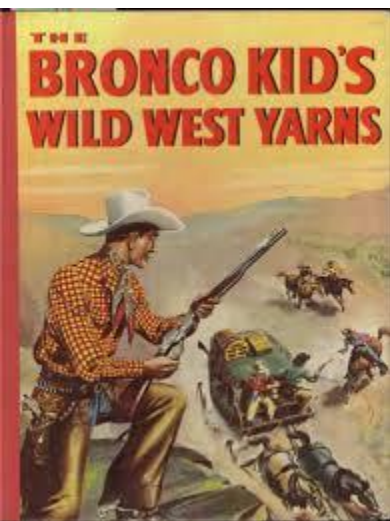
ההתפשטות המהירה מערבה יצרה מצב של ספרות בקרקעות, אי סדר וקשיים בקיום החוק. השיטה הקפיטליסטית של כלכלה חופשית גרמה לכך שבעלי הון וכוח ישלטו באזורים שהממשל המרכזי בקושי הגיע אליהם. גם מכירת נשק חופשית וזכותו של כל אזרח להגן על עצמו, על פי החוקה, הגבירו את האלימות ואת השימוש הקטלני בנשק. אלו הסיבות שבגללם התקופה נקראה תקופת "המערב הפרוע".

the *Wild West* 365

היסטוריה

הסיפורים הראשונים על המערב הפרוע, נוצרו עוד באותה תקופה. היו אלו סיפורי גבורה שגיבוריה היו לרוב דמויות אמתיות כמו באפולו ביל, בילי הנער, ג'סי ג'יימס, שריף אמת ואחרים. הם היו אנשי חוק, פושעים, או לוחמים באינדיאנים. הסיפורים היו לרוב אגדות שאנשים אהבו לשמוע או לקרוא בעיתונים, דבר שעודד את רוחם במציאות הקשה של אז. מכאן הדרך לקולנוע הייתה קצרה מאוד. לא היה צורך בתפאורה מיוחדת וכמה מהגיבורים האמיתיים של המערב הפרוע) כמו באפולו ביל ואחרים, (הופיעו במערבונים הראשונים.

שוד הרכבת הגדול

ב-1903 הפיקה חברת "סרטי אדיסון" את "שוד הרכבת הגדול", שנחשב למערבון הראשון שהופק מאז ומעולם. הסרט, שביים אדווין ס' פורטר, אחד מאבות הקולנוע האמריקאי, ואורכו כ-12 דקות, מתאר את השתלשלותו של שוד רכבת ואת המרדף אחר השודדים, שמסתיים בקרב יריות.

ל-13 הסצנות המרכיבות את העלילה מרובת המהלכים, הוסיף פורטר סצנה נוספת; בסצנה הזאת מפנה מנהיג כנופיית השודדים את אקדחו אל המצלמה, כלומר, אל הקהל הצופה בסרט - ויורה. לקראת הצגתו של הסרט הכריזה חברת "סרטי אדיסון" שהמקרין של הסרט יהיה חופשי להחליט אם להציג את הסצנה הזאת בראשיתו של הסרט או בסופו.

No. 201

EDISON FILM

COPYRIGHTED 1903

THE GREAT TRAIN

ROBBERY

TRADE
Mark
Thomas A. Edison
MADE

שוד הרכבת הגדול

קשה לדעת כיצד הגיב הקהל שצפה בסרט לפני 118 שנים לפרובוקציה הקולנועית הזאת. אולי כפי שהגיב שמונה שנים קודם לכן, בהקרנת הקולנוע הרשמית הראשונה שהתקיימה בפאריס, עת הוקרן סרטם של האחים לואי ואוגוסט לומייר. הסרט תיאר את כניסתה של רכבת לתחנה, ויש אומרים שהקהל פרץ בזעקות ואף נמלט מהאולם ככל שהרכבת התקרבה יותר לקדמת התמונה. ואולי, בשנים שחלפו מאז, הקהל כבר למד שאחד הדברים הבסיסיים ביותר שמבדילים בין סרטים למופעי בידור אחרים הוא קיומו של החיץ המבדיל בין בד הקולנוע לאולם הקולנוע ומגן על הקהל מפני מה שמתרחש על הבד". שוד הרכבת הגדול "נחשב לסרט אלים ביותר לזמנו, וכוחה של האלימות שבו נבע מסגנון העיצוב הריאליסטי שלה (אין לשכוח שהמערבונים שהופקו בעשורים הראשונים של המאה ה-20, ממש כמו סרטי הגנגסטרים שהופקו בשנות ה-30-תיארו מציאות אקטואלית; המערב היה עדיין פרוע באותן שנים, ואירועים כמו זה שתואר בסרטו של פורטר תועדו בעיתונים).

שוד הרכבת הגדול

סצנת הירייה בסרטו של פורטר חשובה משום שהכריזה על קיומו של החיץ הזה, שהוא אחד המרכיבים המהותיים ביותר שמעצבים את המנגנון הקולנועי ואת אופייה של החוויה הקולנועית. הסצנה גם הבהירה לקהל שהמחזות על הבד אמנם מחרידים בעוצמתם הריאליסטית, אבל זה בכל זאת קולנוע ותו לא. הסצנה התיימרה אמנם לנתץ את החיץ המבדיל בין הבד לאולם הקולנוע - והיא עשתה זאת לא רק בעזרת הירייה למצלמה אלא גם בעזרת מבטו הישיר של השחקן למצלמה, כלומר לעיני הצופים בסרט - אך בעת ובעונה אחת גם אישרה את קיומו של החיץ, שמאפשר לקהל הצופים בסרט ליהנות מהדברים הנוראים ביותר המוצגים מולו על הבד.

הסרט גם יצר את המושגים שהפכו להיות מושרשים במהלך השנים. "רעים" מול "טובים", "המסבאה" כמוקד חברתי בעיירה, "האקדח", "הסוס", "תחנת הרכבת", "השוד", "המרדף", ולבסוף, ניצחון הטובים על הרעים והשבת הסדר למקומו הטבעי. חידוש מהפכני נוסף של פורטר היה מעקב המצלמה אחרי הדמויות. בניגוד לאחים לומייר שהציבו את המצלמה ולא הזיזו אותה ואת מבנה הפריים, פורטר הבין שאפשר ואפילו רצוי לעקוב אחרי הדמויות.

EDISON FILMS

PATENTED AND COPYRIGHTED.

Replete with Thrilling and Exciting Incidents in Fourteen Scenes. THE GREAT TRAIN ROBBERY

Was shown to enthusiastic houses during Autumn week in New York at the following theatres:

Harlig & Seamon's
Circle Theatre
Proctor's 125th St.

Keith's 14th St.
Harlem Opera House
Tony Pastor's
Eden Musee
Huber's Museum
Orpheum, Brooklyn
Comedy Theatre
Orpheum Music Hall

SEND FOR FULLY
ILLUSTRATED
AND
DESCRIPTIVE
PAMPHLET.

LENGTH, 710
FEET.
PRICE, \$11.
CODE WORD,
VACUNAHAN.

Edison Exhibition Kinetoscope, \$115.00. Edison Universal Kinetoscope, \$75.00.

MAIN OFFICE and FACTORY, Orange, N. J.

EDISON MANUFACTURING CO., NEW YORK OFFICE: 83 Chambers St.

OFFICE FOR UNITED KINGDOM: 52 Gray's Inn Road, Holborn, London, W.C., England.

EUROPEAN OFFICE: 32 Ruepart Saint Georges, Antwerp, Belg.

SELLING AGENTS:

THE KINETOGRAPH CO. 41 E. 21st St., New York
KLEINE OPTICAL CO. 52 State St., Chicago, Ill.
PETER RACIGALOFF 503 Market St., San Francisco, Cal.

THE ORIGINAL AND ONLY

שוד הרכבת הגדול

חידוש נוסף ומעניין הייתה ה"עריכה המקבילה" – שני אירועים המתרחשים באותו זמן, אך בחללים שונים. העריכה הינה פעולה של חיתוך שוטים שצולמו וחיבורם אחד לשני. זהו שלב ראשוני ביצירת הסרט, ובמידה רבה אפשר לומר שהתפתחות שפת הקולנוע, היא פונקציה של התפתחות העריכה.

חידוש נוסף היה השימוש ב"הקרנה אחורית" – טכניקה ששילבה צילומי חוץ שהוקרנו באולפן על מסך רקע, וצילום חי של השחקנים הנמצאים כביכול בנוף המוקרן על מסך הרקע (צילומי נסיעה מדומה וכו'). גם הצילומים הללו נעשו עדיין ברובם בלונג שוט. החיתוך נעשה רק כאשר אתר הצילום שונה. עדיין לא הייתה קיימת היכולת לשלב צילומי קלוז אפ בלי לפגוע בזרימה הטבעית של הסרט ובלי לבלבל את הצופה שהיה רגיל לראות את הסרט ממקום מושב אחד ולא לקפוץ ליציע או לשורה הראשונה יחד עם השינוי בזווית הצילום.

כללי המערבון

עלילת סרט זה יצרה את הדגם למערבונים שיבואו אחריו ואלו היו כלליו:

עלילת המערבון מתרחשת בין השנים 1865 - 1900.
המערבון מתרחש בדרום מערב ארה"ב בשטחי הספר. שטחים חדשים הרחוקים מהעיר ואינם מיושבים בצפיפות. יש בהם עיירות קטנות ומשקים חקלאיים.

במערבון יש מאבק בין הטוב לרע, שבו הטוב תמיד מנצח.
למערבונים יש סמלים מובהקים כגון: אקדחים, סוסים, בארים, זונות, תלבושת אופייניות כגון: כובע סטטסון (כובע בוקרים), מגפיים, דורבנות וכו'.

גיבור המערבון

אחת הדמויות המוצלחות ביותר שיצר הקולנוע האמריקני הוא של איש הבוקר – איש המערב. איש המערב, גיבורו של המערבון, הנו דמות שלווה, מתבודד ובמידת מה – מלנכולי. בדידותו הנה חלק מאישיותו, היא אינה ניכפת על-ידי המצב שבו הוא נתון אלא קרובה לנפשו ומעידה על שלמותו. אהבה, שולית בחייו, אם קיימת אישה אהובה, אין היא מסוגלת להבין את מניעיו; היא מתנגדת לכל הרג והגיבור מתקשה להסביר לה שאין טעם להתנגד לאלימות שהיא חלק מעולמו. אף בענדו ואת תג המרשל, או, בהיותו בעל חווה, נראה הדבר כאילו אין לו תעסוקה.

גיבור המערבון

כדי לבטא את יכולתו של הגיבור להישאר רגוע במצבי מתח, מערבונים רבים משתמשים במשחק הפוקר כדי להפגין תכונה זו. לעתים קרובות אין אנו חשים כי הגיבור הוא בעל לדבר כלשהו, בנוסף לסוסו, נשקו ובגדיו שוודאי לא יחליף לאורך כל הסרט. הוא רוכב ללא דופי, אינו מניד עפעף בפני המוות, והוא זריז ודייקן באקדח במעט יותר מכל אדם העשוי להיקרות לפניו. אלה הם הישגים המשורטטים בבהירות, ומקנים לדמותו של גיבור המערבון בהירות מוסרית בולטת, התואמת את בהירות דמותו כנגד הנוף החשוף.

גיבור המערבון

למען מה הוא נלחם? גיבור המערבון ניצב לצד הצדק, שלמענו הוא לוחם. כאשר הוא נשאל למהות הצדק, בדרך כלל על-ידי אישה, הגיבור יענה שהוא עושה, את מה שצריך לעשות. לולא תבעו הצדק והסדר ללא-הרף את חסותו, היה נותר ללא תפקיד. ואמנם, בסרטים שבהם הקדמה ואיתה החוק הגיעו אל המערב, גיבור המערבון חייב להבין כי יומו חלף, בדרך-כלל סרטים אלה מסתיימים במותו או ביציאתו לעבר מקסיקו.

גיבור המערבון

ביסודו של דבר, הגיבור מגן על טוהר דמותו, כבודו. עצם העובדה שאינו נכנע להתפתחות הציוויליזציה, הופכת אותו לבלתי פגיע.

התדמית שמבקש גיבור המערבון לקיים ניתנת להצגה בכישלון ובניצחון כאחת: הוא לוחם לא למען יתרון כלשהו ולא למען הצדק, אלא כדי להצהיר על מהותו, והוא חייב לחיות בעולם שיתיר הצהרה מעין זו.

גיבור המערבון הנו אחרון הג'נטלמנים, וסרטי המערבון הם צורת האמנות האחרונה, בה שימר מושג-הכבוד את עצמתו.

הנשים במערבון

ישנן מספר דמויות נשיות ייצוגיות במערבון:

האישה ההגונה - מייצגת התנגשות תרבויות. האישה מגיעה מהמזרח, בעלת גינות תרבותיים אחרים כגון: עידון, טוהר מידות, תרבות, ואף הנצרות עצמה נחשבות תכונות נשיות. לעיתים קרובות מוצגות הנשים, כמחוננות במין תבונה עמוקה יותר, בעוד שהגברים, למרעית-עין מופיעים כבטוחים בעצמם, הם ילדותיים ביסודם.

נערות שעשועים/זונות – נטולות גינוני חן, נשים שלמדו להבין בצורה מעשית ביותר, באיזו מידה עשויה אהבה להיות שולית, נחשבות לנשים שסטו מדרך הישר. הזונה אינה תלויה באיש, אין היא שייכת לאיש, אין צורך להסביר לה דבר. אין צורך לגונן עליה.

כשגיבור המערבון זונח את הזונה למען האישה ההגונה – למען אהבה. הוא נוטש, למעשה, דרך-חיים, אם כי אספקט-הבחירה מטושטש, תכופות, על-ידי הרג הזונה המקריבה את חייה למען הגיבור.

מאפייני המערבון

מאפיינים תמטיים

במערבון יש מאבק בין הטוב לרע, שבו הטוב תמיד מנצח. האדם הנאור מנצח את הפרימטיבי.

גיבור המערבון- הבוקר איש המערב, דמות שלווה, מתבודד, מלנכולי, אהבה שולית בחייו. נראה שללא תעסוקה (מרשל או חוואי). רגוע במצבי מתח (פוקר). רוכב מעולה, זריז ודייקן באקדח, אינו חושש למות. נלחם למען הצדק, למען כבודו. אחרון הג'נטלמנים.

הנשים במערבון: 1. האישה ההגונה- מייצגת התנגשות בין תרבויות. מגיעה מהמזרח בעלת גינונים תרבותיים: עדינות, טוהר מידות, נצרות. לרוב אינה מבינה את הגיבור ומניעיו לאלימות. 2. נערת השעשועים - הזונה- נטולת גינונים, סוטה מהישר, אינה תלויה או שייכת לאיש. אין צורך להסביר לה או לגונן עליה.

הגיבור זונח את הזונה לטובת האישה ההגונה, למען האהבה.

מאפיינים צורניים

עלילת המערבון מתרחשת בין השנים 1865 - 1900

המערבון מתרחש בדרום מערב ארה"ב בשטחי הספר. שטחים חדשים הרחוקים מהעיר ואינם מיושבים בצפיפות. יש בהם עיירות קטנות ומשקים חקלאיים.

למערבונים יש סמלים מובהקים כגון: אקדחים, סוסים, בארים, זונות, תלבושת אופייניות כגון: כובע סטטסון (כובע בוקרים), מגפיים, דורבנות וכו'.

סוגי מערבוניים

סרטי המערבוניים, מאז שהחלו ועד היום,
מתחלקים ל - 3 תקופות :

המערבון האמריקאי הקלאסי 1903 - 1965

המערבון האיטלקי (מערבון ספגטי) 1965 - 1975

המערבון המודרני 1975 ועד היום.

השינויים שהמערבון עבר במהלך השנים

ז'אנר המערבונים שפרח בתחילת המאה ה-20 - עד שנות השבעים המוקדמות, זכה להצלחה הגדולה בשם הערכים שהוא ייצג: נאמנות, שכנות טובה, עזרה הדדית, פשטות חומרית והעדר בצע, הם ערכים תרבותיים שהמודרניזציה הכלכלית והפוליטית איימה לשחוק.

כאשר החלו לצלם את סרטי הראינוע ובהמשך את סרטי הקולנוע, המערבונים שעל המסך עדיין התרחשו במציאות והדמויות שבשנים הבאות יצלמו עליהם סרטים, עדיין חיו או מתו בעבר הלא רחוק.

השינויים שהמערבון עבר במהלך השנים

ב 1903 צולם המערבון האילם הראשון "שוד הרכבת הגדול". הסרטים עדיין לא נראו ריאליסטים ורק ב 1919 הבמאים ינסו להיות יותר נאמנים למציאות.

התת ז'אנר החביב על צופי הקולנוע באותם שנים הוא סרטי הגיבור. בדרך כלל היו מצלמים סדרת סרטי הרפתקאות לאותה דמות ואנשים היו חוזרים מדי חודש לראות סרט חדש בכיכובה של אותה הדמות. תת ז'אנר זה זכה להצלחה גם בתקופת הסרט האילם וגם בראשית הסרט המדבר.

השינויים שהמערבון עבר במהלך השנים

המערבון באותן שנים ייצג מערכת ערכים המשויכת בתודעתה לאידאולוגיה ימנית שמרנית.

הם סבלו מגזענות כלפי האינדיאנים שהוצגו כרוצחי ילדים ונשים וכמובן העמידו באור מגוחך שחורים וסינים.

הוליווד טיפחה ההערצה לקולוניזציה והקהל בא לראות שהגיבור הוא הטוב והאינדיאני הוא הפרא המסוכן. המערבונים מציגים את האדם הלבן כעליון המנצל את הטבע וההיסטוריה לטובתו שלו.

השינויים שהמערבון עבר במהלך השנים

המערבונים היו סרטי נוסחה נטולי יומרה אומנותית עד
שבשנת 1939 יצא למסכים סרטו של ג'ון פורד,
"מרכבת הדואר".

"מרכבת הדואר (1939) "ג'ון פורד

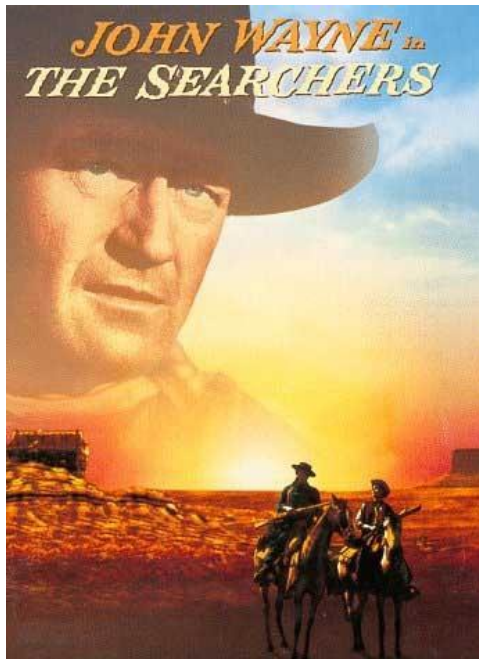
סיפורה של "מרכבת דואר" המכילה בנוסף לדואר תשעה אנשים השונים אחד מהשני ביניהם: רופא שיכור, בנקאי שגנב כסף, אשה מכובדת בהריון, מהמר, רקדנית במועדון לילה ופושע הנמלט מהחוק (ג'ון ויין).

הכרכרה צריכה לעבור בהרים כאשר ידוע שסכנה עורבת בכל פינה ולמרות זאת המתח הגדול היה דווקא בין הדמויות בכרכרה. ג'ון פורד אולי גדול במאי המערבונים יצר כאן דרמה סוחפת בין הדמויות ומערכות היחסים הנרקמות ביניהם כאשר הם מתכוננים לגרוע מכל. הסרט היה מעומד לשבעה פרסי אוסקר וזכה בפרס האוסקר למוסיקה ולשחקן משנה. המערבון לא היה עוד סרט פעולה אלא הפך לדרמה נוגעת ללב.

השינויים שהמערבון עבר במהלך השנים

בשנות החמישים המערבונים החלו לשנות גוון, על היוצרים היה להתמודד עם המציאות שמשתנה.

הסרט המסמל ביותר את אותו שינוי היה "המחפשים" (1956) של ג'ון פורד בכיכובו של ג'ון ויין.

"המחפשים (1956) "ג'ון

פורד

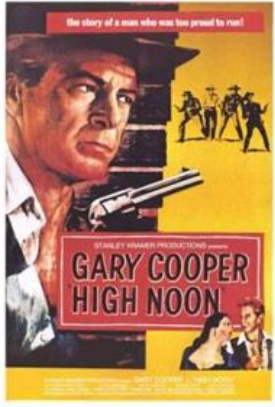

"המחפשים" הוא סרט על אדם המסרב להכיר את המציאות המשתנה.

לפתע ישנה ביקורת על אותם ערכים ישנים וגזעניים שויין ייצג בכל סרטיו.

איתן אדוארדס (ויין) חוזר ממלחמת האזרחים ומגלה שאחיו, אשתו וילדיהם נרצחו על ידי שבט אינדיאנים ושאחייניתו הצעירה נחטפה על ידם. במשך חמש שנים הוא מנהל מרדף אחרי השבט במטרה למצוא את אחייניתו שגדלה לאינדיאנית בוגרת, להרוג אותה ואת בני שבטה. אדוארדס לא מוכן להכיר בעובדה שבשר מבשרו הפכה לאינדיאנית. דמותו הגזענית והבלתי מתפשרת נאלצת להתמודד עם המציאות.

"בצהרי היום (1952) "פרד זינמן

מערבון דל תקציב בכיכובם של גרי קופר וגרייס קלי שהפך למערבון המצליח ביותר בכל הזמנים גם מבחינה ביקורתית וכלכלית.

סיפור של איש חוק (קופר) העומד לעזוב את העיר עם ארוסתו (קלי). כשנודע לו שכנופיית פושעים רצחנית נמצאת בדרך לעיירה כדי לנקום בו הוא מנסה למצוא בני ברית בין תושבי העיר הפחדנים המסרבים לעזור לו להלחם נגדם.

"בצהרי היום (1952) "פרד זינמן

הצלחת הסרט הפתיעה:

1. כמעט ואין בו סצינות אלימות, אין בו נופים רחבי יריעה, שבטים רצחניים של אינדיאנים ודמויות שבלוניות של טוב ורע.

2. המערבונים ידועים כז'אנר שמרני הנערץ על ידי אנשי הימין במפה הפוליטית וכאן מדובר בסרט ליברלי היוצא נגד אווירת הפחד שהשליט הסנטור מקארתי.

סרטי המערבון האמריקאי ירדו מגדולתם בגלל כמה סיבות:

- הטלוויזיה – שהציגה סדרות מערבונים רבות כבר בשנות החמישים.
- המערבונים האיטלקיים שלגלו על המערבונים האמריקאים והראו באופן שונה את האגדה האמריקאית של המערב הפרוע.
- מלחמת וייטנאם שגרמה לכך שצופים לא אהבו לראות מסרים אמריקאים פטריוטיים שהיו קיימים ברוב המערבונים.

מערבון הספגטי

בשנות השישים התפתחה באיטליה תעשייה קולנועית די גדולה ולצד סרטי איכות של פליני ואנטוניוני התפתח סוג חדש של מערבונים – מערבוני הספגטי. את הידועים ביים סרגיו ליאונה וכיכב בהם בחור אמריקאי צעיר, קלינט איסטווד. מערבוני הספגטי הידועים ביותר הם "הטוב, הרע והמכוער", "בעבור חופן דולרים" ו"הצלפים".

מערבון הספגטי

הסיבה להיווצרותו היא כלכלית ורעיונית. באיטליה הייתה קיימת תעשיית סרטים גדולה מאוד שהעסיקה מספר רב של עובדים. כאשר סוג מסויים של סרטים הצליח התעשייה עשתה ממנו סרטים רבים. כך למשל לפני תקופת המערבונים עשתה תעשייה זאת סרטים היסטוריים על יון ורומא. סרטים המבוססים על סיפורים מהמיתולוגיה היוונית וסרטי גלדיאטורים. כאשר נושא זה מוצה ניסתה התעשייה האיטלקים משהו חדש.

מערבון הספגטי

המערבון הראשון שעשו נקרא "בעבור חופן דולרים".
הסרט היה דל תקציב בבימויו של סרג'יו ליאונה. לסרט
הוא בחר שחקן אמריקני אלמוני בשם קלינט איסטווד.
הסיבה שהאיטלקים בחרו בשחקנים אמריקנים היא,
שהם רצו שהקהל יחשוב שמדובר במערבונים
אמריקאים. הם רצו לטשטש כל סימן לכך שהמערבונים
הם איטלקיים. גם לבמאי הדביקו שם אמריקני.
המערבון "בעבור חופן דולרים" הצליח מאוד ולכן
האיטלקים התחילו לעשות הרבה מאוד כמוהו.

מערבון הספגטי

- הסרטים צולמו בספרד והיו לכך כמה סיבות:
- ספרד בתקופה ההיא היא ארץ זולה מאוד.
- הנופים דומים מאוד לארה"ב.
- אפשר לשתף בסרטים משתתפים רבים דוברי ספרדית בתפקיד מקסיקנים.
- ספרד קרובה לאיטליה ואין צורך לנסוע לצלם בארה"ב.

מערבון הספגטי

"טרילוגיית הדולר" - "בעבור חופן דולרים" (1964),
"הצלפים" (1965), "הטוב הרע והמכוער" (1966).

"הטוב הרע והמכוער" (1966) "סרג'ו ליאונה

"הטוב הרע והמכוער", היה סרט גדול תקציב יחסית לקודמים. הוא הכניס כסף רב ונחשב למערבון האיכותי ביותר בין "מערבוני הספגטי". השתתפו בו מספר גדול של שחקנים אמריקאים (קלינט איסטווד, לי ואן קליף, אלי וולף). בסרט יש סצנות המוניות רבות של מלחמה, שחזורים היסטוריים כמו של תחנות רכבת של התקופה וכו'.

מערבון הספגטי

המערבונים האיטלקיים מקבלים השראה מהמערבון
האמריקאי הקלאסי, אך גם תוקפים אותו ואת החברה
האמריקאית.

האיטלקים יוצאים נגד התפיסה המקובלת במערבונים
האמריקאים הקלאסיים, שיש טוב ורע ושהטוב תמיד
מנצח. במערבונים האיטלקיים אין הבדל גדול בין הטוב
והרע. שניהם רודפי בצע. יחד עם זאת, במערבון
האיטלקי הטוב שומר על ערך מוסרי אחד והוא
הנאמנות לחבר.

מערבון הספגטי

האיטלקים הכניסו לסרט דמות שלישית. זוהי דמות המכוער, שהיא דמות קומית.

המערבון האיטלקי שונה מהאמריקאי בכך, שהוא מערב ז'אנרים. הוא עוסק באלימות ובקומדיה בו זמנית.

מערבון הספגטי

המערבון האיטלקי תוקף דרך המערבון את החברה
האמריקאית הקפיטליסטית. הוא מראה חברה
מושחתת בה כולם עוסקים ברדיפה אחר הכסף ולא
בוחלים בשום אמצעי.

יש שם מעט מאוד אנשים ישרים והם הראשונים
להיפגע, בחברה שבה הכוח והנשק קובעים הכל.
יוצרי המערבון האיטלקי ובייחוד כותבי התסריטים היו
ברובם אנשים שהשתייכו מבחינה פוליטית לשמאל
החדש (סוג של קומוניזם מערבי).

מערבון הספגטי

יוצרי המערבון האיטלקי תקפו את הקפיטליזם
האמריקאי ויצאו נגד המלחמה שארה"ב ניהלה
בויטנאם נגד התפשטות הקומוניזם.

הם ערכו השוואה בין הכוחניות שהייתה נהוגה
בארה"ב בתקופת המערב הפרוע שממנה נהנו בעלי
ההון ואנשי תעשיית הנשק, לבין מה שארה"ב עושה
בויטנאם.

עבור יוצרי המערבון האיטלקי, המערבון היה משל
פוליטי למדיניות האמריקנית בויטנאם ובמקומות
אחרים בעולם.

מערבון הספגטי

המערבון האיטלקי נגמר בגלל כמה סיבות:

- ירידת כוחה של תעשיית הקולנוע האיטלקית.
- תעשיית הקולנוע האמריקנית, בייחוד הקולנוע העצמאי החלה בעצמה לתקוף את המדיניות בוויטנאם ואת מדיניות הפנים של ארה"ב.
- האמריקנים החלו לעשות מערבונים אחרים שהיו שילוב של מערבוני ספגטי ומערבונים אמריקנים, קלאסיים למשל סרטיו של קלינט איסטווד וסם פקינפה.

המערבון המודרני

בשנות השבעים איסטווד יגלם את "הארי המזוהם"
בסרטו המפורסם של דון סיגל והרבה מבקרי קולנוע
יטענו שהארי הוא פרש בודד בגרסה עירונית-מודרנית.
בשנת 1992 איסטווד ביים, כתב, הפיק וכיכב בסרט
"בלתי נסלח". מערבון אפל, אלים, עצוב, נטול
דמויות גיבורים, פמיניסטי, סדיסטי והריאליסטי ביותר
שנוצר עד היום.

"בלתי נסלח (1992) "קלינט איסטווד

איסטווד מגלם את וויליאם מאני, רוצח נודע לשמצה בעבר ואיש משפחה אוהב בהווה. אשתו נפטרה ממחלה, ילדיו רעבים, החיות במשק חולות והזמנים קשים מאי פעם. כאשר צלף צעיר חולף בחווה ומספר לו על פרס של 500 דולר על ראשם של חברי כנופיה שאנסו ופצעו זונה מחוסר ברירה הוא מסכים לקחת על עצמו את המשימה.

הבעיה היחידה היא שאת העיירה מנהל שריף אכזרי בשם ליטל ביל (ג'ין הקמן) ומאני לא מתאר לעצמו לאיזה צרות הוא מכניס את עצמו.

"בלתי נסלח" (1992) "קלינט איסטווד

אם בכל מערבונים יש דמויות הרואיות כאן אין דמות אחת כזו לתרופה. הגיבור בסך הכל רוצה כסף. אין בו שמץ אחד של אידיאולוגיה. הוא עייף, אין לו כוח למשחקי גבורה.

העיירה שאליה הוא מגיע, בוצית, חשוכה ותחושה חזקה של אלימות שוררת באוויר.

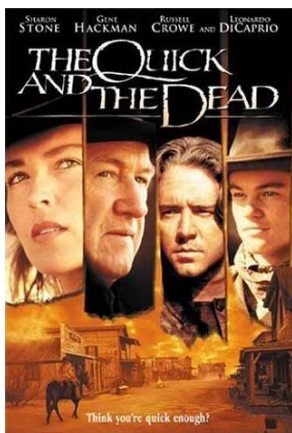
השריף הוא סדיסט אכזר והחוק שהוא מייצג קר ואכזר לא פחות. איסטווד יצר את המערבון הפסימי ביותר בתולדות הקולנוע וחזר הביתה עם אוסקר לסרט הטוב ביותר והבמאי הטוב ביותר.

"המהירים והמתים" (1995) "סם ריימי

ה"טוב" ב"מהירים והמתים", הוא אישה וזה בפני עצמו
חידוש שלא היה קיים במערבון הקלאסי ובמערבון
האיטלקי.

שנית האישה באה לנקום (מה שבדרך כלל מתאים
לרע), והיא משתתפת בתחרות דו קרב שבה נהרגים
אנשים בגלל תחרות ולא בגלל מאבק בין הטוב לרע.

בסרט יש "טוב" נוסף, הכומר, וגם הוא מתחרה
בדו קרב והורג אנשים.

"המהירים והמתים" (1995) "סם ריימי

הרע בסרט הוא רע שטני בצורה מוגזמת ולא
ריאליסטית ומתמסר כולו להרג ולרצח ואפילו נהנה
מכך. הוא הורג תוך כדי התחרות את בנו שדומה לו
באופי.

הסרט עוסק בעיירה קטנה שמסמלת את ארה"ב כולה.
המציאות האמריקאית לפי הסרט היא אלימות קיצונית
של פחד בלתי רגיל מהשליט, שהוא גם הדמות החזקה
מבחינה כלכלית. מי ששולט בעיר הוא רוצח חסר

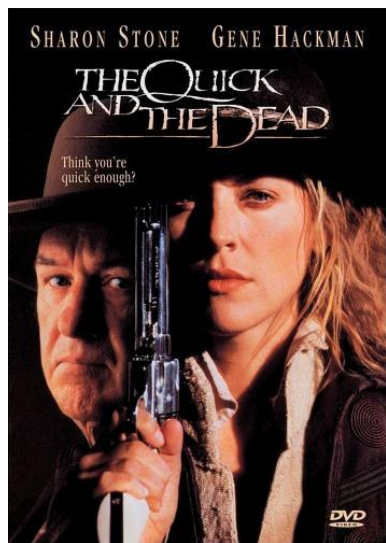
תקנה. כל העיר משרתת את
משחקי הדו קרב של האיש הרע והחזק
של העיירה.

"המהירים והמתים (1995) "סם ריימי

הדמות היחידה המסוגלת להתמודד עם הרע היא אישה שיש לה תכונות גבריות כמו יכולת לרכב על סוס, לשלוף ולירות במהירות, להרביץ, לשתות ויסקי, וליזום יחסים עם גבר.

הסרט מציג את הכוח הפמיניסטי העולה ואת היכולת של הנשים להתמודד עם אלימות גברית.

"המהירים והמתים" (1995) "סם ריימי

הסרט "המהירים והמתים" שובר הרבה תבניות שהיו מקובלות במערבון. ראשית, הצבת האישה כדמות מרכזית, כלוחמת המתנהגת כמו גבר.

גם שאר הדמויות בסרט אינן מתאימות בדיוק לתבנית. יש מספר גדול של דמויות המשתתפות בדו קרב. הן אינן בדיוק דמויות "טובות" או "רעות". אפשר לומר שהן ברובן נלעגות לדוגמה האינדיאני החושב שאי אפשר להרוג אותו, או הדמות של סקאר (צלקת). הן מצטיירות בעיקר כדמויות מטומטמות. אפילו יותר מהמכוער בסרט "הטוב הרע והמכוער".

"המהירים והמתים (1995) "סם ריימי

כמו כן, בסרט יש שפה קולנועית חדשנית שאינה קיימת במערבונים הקודמים שעליהם דיברנו.

יש בסרט תנועות מצלמה מהירות, של מצלמת יד, זומים מהירים, יש נקודות מבט מעניינות כמו של הכדור העף באוויר פוגע במי שיורים בו ויוצר חור שרואים אותו.

התחושה הכללית הנובעת מהצפייה בסרט היא שיוצרי הסרט בעצם משתעשעים. שום דבר לא נלקח ברצינות. לא מבחינת עיצוב הדמויות, לא העלילה ולא השפה הקולנועית שהיא מין חגיגה של עיצוב תפאורה, תלבושות, צבעים, זוויות חריגות, תנועות מצלמה מהירות עריכה קצבית "וידאו קליפית", ואפקטים שבדרך כלל לא רואים במערבון.

סרטי המערבון האמריקאי ירדו מגדולתם בגלל כמה סיבות:

- הטלוויזיה – שהציגה סדרות מערבונים רבות כבר בשנות החמישים.
- המערבונים האיטלקיים ליגלו על המערבונים האמריקאים והראו באופן שונה את האגדה האמריקאית של המערב הפרוע.
- מלחמת וייטנאם שגרמה לכך שצופים לא אהבו לראות מסרים אמריקאים פטריוטיים שהיו קיימים ברוב המערבונים.

